

Høringsnotat fra Unge funksjonshemmede

Statsbudsjettet 2017

Helse- og omsorgskomiteen, 12. oktober 2016

Unge
funksjonshemmede

Ungdomshelse

Unge funksjonshemmede har lenge jobbet for en nasjonal ungdomshelsestrategi, og hadde høye forhåpninger til lanseringen tidligere i år. Dessverre ser vi ikke store tegn til at regjeringen følger opp med konkrete tiltak for å bedre ungdoms helsetjeneste i årets statsbudsjett. Ungdomshelsestrategien nevnes i liten grad i budsjettet, og i den grad den nevnes er fokuset primært på psykisk helse, rus og folkehelse. Med dette viser regjeringen at de ikke satser på konkrete tiltak for de unge som bruker helsetjenestene mest, nemlig unge med nedsatt funksjonsevne og kronisk sykdom. Unge funksjonshemmede mener statsbudsjettet må avsette midler til en betydelig større satsning på ungdomshelse, med midler for å sikre tilpassede habiliterings- og rehabiliteringstilbud, samt midler for å øke kompetansen om ungdomshelse blant helsepersonell.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad:

Komiteen viser til strategien for ungdomshelse som ble presentert sommeren 2016, og ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett sette av midler til å gjennomføre konkrete tiltak for ungdomshelse og implementere strategien bredt for å bygge ut et godt tilpasset ungdomshelsetilbud nasjonalt i primær- og spesialisthelsetjenesten.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

Unge funksjonshemmede er glade for at regjeringens opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering endelig er fremlagt. Unge funksjonshemmede mener planen skisserer sentrale utfordringer på habiliterings- og rehabiliteringsfeltet, og er fornøyd med at den ønsker å styrke brukervedvirkning.

Unge funksjonshemmede savner likevel større omtale av ungdom i opptrappingsplanen. Mange unge får ikke det rehabiliteringstilbudet de skal, og bør, ha etter fylte 18 år. Barrierer er blant annet endring eller bortfall av gode tilbud som følge av at prosjektfinansiering opphører, manglende skoletilbud ved rehabiliteringsinstitusjonen, eller vanskeligheter med å få nødvendig assistanse.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknader:

Komiteen mener at barn og unge må sikres et likeverdig habiliterings- og rehabiliteringstilbud som andre grupper og tilrettelagt informasjon om hvilke tilbud som finnes, uavhengig av hvilken kommune eller helseregion de bor i.

Komiteen ber om at ungdom prioriteres i opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering. Komiteen ber videre om at regjeringen utarbeider en samlet oversikt over habiliterings- og rehabiliteringstilbudet til barn og unge for å bedre beslutningsgrunnlaget knyttet til et helhetlig tilbud for gruppen.

Diagnoselisten for fysioterapi

Unge funksjonshemmede var i høring tidligere i høst tydelige på at vi er svært kritiske til en avvikling av diagnoselisten.

Unge funksjonshemmede mener den gjeldende ordningen med diagnoselisten sikrer store kronikergrupper nødvendig behandling for å mestre hverdag, skole og arbeid. Dette er grupper som i utgangspunktet har blitt medisinsk vurdert til å ha et varig og omfattende behov for fysioterapi for å forebygge forverringer og opprettholde funksjonsnivå. Mange kronikere har trang økonomisk spillerom, og i mange tilfeller,

store utgifter til helsetjenester og medisiner. Dette gjelder særlig ungdom og unge voksne som i tillegg er i en ekstra sårbar økonomisk fase i overgang til studier og arbeidsliv. En avvikling av diagnoselisten kan føre til at kronikere som er avhengig av fysioterapi for å opprettholde daglig funksjon og livskvalitet, får økte utgifter og ikke tar seg råd til nødvendige behandlinger.

Vi er sterkt kritiske til at innsparingene fra avviklingen av diagnoselisten skal finansiere opptrappingsplanen for rehabilitering. Unge funksjonshemmede mener regjeringen gir med den ene hånden, og tar med den andre. Det argumenteres paradoksalt nok med at man frykter overforbruk av fysioterapitjenester hos denne gruppen, *samtidig* som man åpner for å kunne oppsøke fysiobehandling uten henvisning fra lege. Vi ber komiteen lytte til de samlede brukerorganisasjonene på dette.

Unge funksjonshemmede ber komiteen vedta følgende merknad:

Komiteen merker seg at regjeringen begrunner en avvikling av diagnoselisten med blant annet lavere egenandelstak 2. Komiteen mener likevel at ordningen med diagnoselisten er en ordning som sikrer sentrale kronikergrupper viktig behandling, og mener derfor regjeringen må utarbeide et tilbud som ikke går utover kronikergruppene som i dag har stor nytte av ordningen med diagnoselisten for fysioterapi.

Skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom

Unge funksjonshemmede stor pris på regjeringens jevne økning i midlene til skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom i sin periode. Likevel er det fortsatt stort behov for midler til tjenestene for å nå bemanningsnormene fra Helsedirektoratet.

En undersøkelse i regi av tidsskriftet Sykepleien viste at under halvparten av beløpet som ble bevilget i 2014 faktisk gikk til flere helsesøsterårsverk¹. Hele 23 kommuner meldte om en nedgang i budsjetterte helsesøsterårsverk fra 2013 til 2014 (!). Helse- og omsorgsdepartementet forventet rundt 300 nye årsverk for midlene som ble bevilget i 2014 alene. KOSTRA-tallene for 2014 viser at det bare kom 157 nye helsesøsterårsverk. Mange av disse ble "finansiert" gjennom kutt i andre typer stillinger, slik at tjenesten totalt bare ble styrket med 112 årsverk i 2014. Dette viser at det ikke er nok å kun øke de frie midlene til kommunene, som generelt har mange viktige lovpålagte og andre oppgaver. Gjennom budsjettforliket ble det bevilget ytterligere 100 mill. kroner i øremerkede midler til skolehelsetjenesten. Vi er glade for at dette foreslås videreført, men Unge funksjonshemmede mener det øremerkede tilskuddet til skolehelsetjenesten og helsestasjonene må økes for å kunne oppfylle bemanningsnormen i tjenesten.

Unge funksjonshemmede ber komiteen om å vedta følgende merknad:

Komiteen viser til at regjeringen gir 50 mill. kroner av veksten i frie inntekter til kommunene til styrking av helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Komiteen viser til at en rekke kommuner i 2014 reduserte tilbudet eller videreførte det på samme nivå i forhold til 2013, tross i at rammetilskuddet ble styrket med 180 mill. kroner til formålet. Komiteen støtter regjeringens intensjon om å styrke et viktig område, men mener på denne bakgrunn det er nødvendig å benytte sterkere virkemidler for å sørge for et forsvarlig tilbud, herunder øremerkede midler. Komiteen mener de øremerkede midlene bør økes ved revidert statsbudsjett.

¹ <https://sykepleien.no/2014/01/halvparten-gikk-til-helsesostre>